

คณะรัฐมนตรี คณะที่ 10

จอมพล แปลก พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี

ตั้งแต่วันที่ 7 มีนาคม 2485-1 สิงหาคม 2487

แถลงนโยบาย เมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2485

คำแถลงนโยบายของคณะรัฐบาล

ท่านประธานสภาและท่านสมาชิกทั้งหลาย

การที่ข้าพเจ้าและคณะรัฐบาลชุดก่อนได้กราบถวายบังคมลาออกโดยปัจจุบันทันด่วนเมื่อวันที่ 6 เดือนนี้ และไม่ปรากฏชัดแจ้งว่ามีเหตุการณ์อันใดนั้น อาจเป็นที่สงสัยวิพากษ์วิจารณ์ของประชาชนทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบรรดาผู้แทนราษฎร อันที่จริงไม่ใช่หน้าที่ของรัฐบาลใหม่ที่จะแถลงเรื่องความเป็นไปในรัฐบาลเก่าแต่โดยเหตุที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ข้าพเจ้ากลับมารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีอีก และให้รัฐมนตรีส่วนมากในคณะเก่าได้กลับมาบริหารราชการแผ่นดิน ข้าพเจ้าจึงขอถือโอกาสแถลงให้ทราบถึงเหตุผลที่ลาออกและตั้งใจใหม่ไว้ในที่นี้ด้วย

คณะรัฐบาลเก่าซึ่งมีข้าพเจ้าเป็นนายกรัฐมนตรี ได้แถลงนโยบายต่อสภาฯ และได้รับความไว้วางใจจากสภาเมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2481 ซึ่งเมื่อบัดนี้ถึงบัดนี้ก็เป็นเวลา 3 ปีเศษ เวลานั้นโลกยังอยู่ในความสงบ มหาสงครามใน

ยุโรปยังมีได้เกิดขึ้น นโยบายของคณะรัฐบาลที่แถลงไว้ก็ตั้งความมุ่งหมายส่วนสำคัญไปในทางสร้างชาติ. โครงการต่าง ๆ ได้วางไว้สำหรับยามสันติแต่ในชั่วเวลา 3 ปีที่ได้รับภาระบริหารราชการแผ่นดินมา ความเป็นไปของโลกได้ผันผวนแปรวนแปรปรวนแรงขึ้นโดยลำดับ ในวันที่ 1 กันยายน 2482 มหาสงครามได้อุบัติขึ้นในยุโรปและเป็นสงครามที่ยืดยาวมาจนกระทั่งถึงบัดนี้ ในวันที่ 28 พฤศจิกายน 2483 ประเทศไทยต้องจับอาวุธเข้าทำการสู้รบซึ่งเป็นเคราะห์ที่กลับสงบได้ ในวันที่ 28 มกราคม 2484 ครั้นต่อมาถึงวันที่ 8 ธันวาคม ปีเดียวกันก็ได้เกิดสงครามอันใหญ่หลวงขึ้นในทวีปเอเชียประเทศไทยได้เข้าร่วมมือกับญี่ปุ่น และต่อมาในวันที่ 25 มกราคม ศกนี้ ไทยได้ประกาศสงครามกับบริเตนใหญ่ และสหรัฐอเมริกา เมื่อเหตุการณ์ได้ผันผวนมาอย่างรุนแรงถึงเพียงนี้ย่อมจะเป็นที่ประจักษ์ชัดแก่สถาน ว่าโครงการต่าง ๆ ที่จัดตั้งไว้สำหรับในยามสงบนั้น ไม่สามารถจะใช้ต่อไปได้ และนโยบายที่แถลงไว้ตั้งแต่วันที่ 26 ธันวาคม 2481 นั้นก็ย่อมจะพินสมัย คณะรัฐบาลชุดก่อนได้รู้ดีกว่า ไม่สามารถจะบริหารราชการแผ่นดินไปตามรูปการและนโยบายเก่าได้แล้ว จึงได้กราบถวายบังคมลาออกทรงคณะเมื่อวันที่ 6 เดือนนี้

บัดนี้ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ข้าพเจ้ากลับเข้ารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และควบคุมตั้งคณะรัฐบาลชุดใหม่ ข้าพเจ้าจึงขอแถลงนโยบายต่อสภา ให้ทราบถึงแนวทางที่รัฐบาลนี้จะดำเนินต่อไป

สถานการณ์ที่ทราบตระหนกแล้ว ว่าการบริหารราชการแผ่นดินในยามสงครามนั้น จะใช้วิธีการอย่างเดียวกับในยามสันติหาได้ไม่ ข้อสำคัญในเบื้องต้นที่จะต้องแสดงออกให้แน่ชัด ก็คือว่าในสถานการณ์เช่นนี้ รัฐบาลจำ

ต้องเรียกร้องให้ทุก ๆ คนเสียสละ และความเสียสละที่จะเรียกร้องนี้ ก็จะต้องมีปริมาณมากกว่าในยามสงบแต่อย่างไรก็ดี รัฐบาลนี้ขอรับรองให้คำมั่นว่าจะไม่บอกร้องให้เสียสละอย่างหนึ่งอย่างใดเกินไปกว่าความจำเป็นที่จะต้องรักษาความปลอดภัยและความเป็นอยู่ด้วยดีของชาติ

รัฐบาลมีความตั้งใจแน่วแน่ ที่จะปฏิบัติงานทุกอย่างด้วยความเข้มแข็ง ข้าราชการทุกคนจะต้องได้รับความกดดันให้อยู่ในวินัยอย่างเคร่งครัด และให้ปฏิบัติงานให้ก้าวหน้าเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติ จะได้มีการตรวจตรา สอดส่องความซื่อสัตย์สุจริตทั้งในการเงินและในการอื่น ๆ จะได้ดำเนินการให้หมกกฎหมาย กฎข้อบังคับ และระเบียบแบบแผนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ จะได้เผยแพร่กิจการของรัฐบาลให้ราษฎรทราบโดยละเอียดที่สุดที่จะทำได้ เพื่อให้รัฐบาลกับราษฎรมีการติดต่อกันได้อย่างใกล้ชิด

โดยเหตุที่ประเทศไทยอยู่ในสถานะสงคราม กำลังทหารย่อมเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องเพิ่มพูนสมรรถภาพยิ่งขึ้น เพื่อให้ได้ชัยชนะเป็นผลสำเร็จ และยอมทราบกันอยู่แล้วว่า สงครามนั้นไม่สามารถทำได้แต่เพียงด้วยกำลังคนและกำลังอาวุธเท่านั้น ยังต้องอาศัยกำลังเงินเป็นปัจจัยอันสำคัญ ค่าใช้จ่ายย่อมจะมีเพิ่มพูนมากขึ้น รายได้อันเกิดจากสินค้าและอุตสาหกรรมจะลดน้อยลงไป ซึ่งเป็นธรรมดาในทุก ๆ ประเทศที่อยู่ในสถานะสงคราม สิ่งที่รัฐบาลจะสนใจอย่างที่สุดก็คือ ความมั่นคงในการคลังของประเทศ และในเวลาเดียวกัน ก็จะหาวิถีทางให้การเงินหมุนเวียนให้ราษฎรได้รับความสะดวกในการซื้อขายอย่างที่สุดที่จะพึงทำได้

ข้าพเจ้าทราบดีว่าในสถานการณ์เช่นนี้ ทุก ๆ คนคงมีความวิตกกังวล
 โยถึงอนาคตของชาติข้าพเจ้าจึงขอแถลงไว้ในที่นี้ ว่าสำหรับราษฎรโดยทั่วไป
 นั้น ไม่พึงต้องวิตกอย่างใด การเข้าสงครามและการร่วมมือกับญี่ปุ่นในครั้ง
 นี้โดยที่มั่นในหลักการที่เคารพเอกราชและอธิปไตยของกันและกัน รัฐบาล
 จะพยายามเต็มความสามารถที่จะรักษาหลักการอันนี้ไว้เสมอ และก็จะพยายามทำ
 ทุก ๆ ทางที่จะร่วมมือกับพันธมิตรของไทยจนกว่าจะได้ชัยชนะ ส่วนการติด
 ตอกกับนานาประเทศซึ่งมิได้เป็นศัตรูนั้น ก็ยังพยายามทำไปด้วยดีเพื่อให้
 ประเทศไทยอยู่ในฐานะที่เข้มแข็งไม่แพ้กับนานาชาติเสรีอยู่เสมอ แต่ก็ยอม
 ทราบกันอยู่แล้วว่าการที่เราสามารถถอยกลับและเข้มแข็งกับนานาชาติ
 นั้น จำจะต้องบำรุงให้ราษฎรของเราให้มีมาตรฐานการกินอยู่ การครองชีพ คี
 ยั่งยืน ให้สมกับที่เราเป็นอารยชนชาติที่เจริญ ฉะนั้น รัฐบาลจึงจะสนใจใน
 การบำรุงเศรษฐกิจเพื่อให้รัฐบาลและราษฎรได้มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืน
 นอกจากการครองชีพแล้วรัฐบาลก็จะสนใจในการบำรุงรักษาอนามัยของ
 ราษฎรเพื่อให้ราษฎรมีอายุยืน มีกำลังแข็งแรง ปราบโรคภัยต่างๆ สถานที่จะ
 ได้เห็นความสนใจในเรื่องนี้มาตั้งแต่ครั้งรัฐบาลเก่า ถึงกับได้จัดตั้งกระทรวง
 การสาธารณสุขขึ้น

เป็นเคราะห์ที่อย่างหนึ่ง ที่ประเทศเราเป็นประเทศลัทธิกรรมซึ่งเป็นที
 แฉใจว่าถึงอย่างไรความอดอยากคงจะไม่มีมา แต่ถึงกระนั้นก็ต้องส่งเสริม
 ให้ราษฎรประกอบกิจกรรมให้ยิ่งขึ้น และหาทางให้ราษฎรได้รับผลจากงาน
 กิจกรรมให้มากที่สุดที่จะทำได้ การส่งผลิตผลแห่งกิจกรรมออกนอกประเทศ
 ได้รับความกระทบกระเทือนเพราะการสงครามนั้น ก็จะได้พยายามทำให้ทุก

คนก็ขึ้น เพื่อให้เกิดผลแก่ราษฎรในเรื่องนี้ รัฐบาลจะสนใจยิ่งในเรื่องการ
 คมนาคมเพราะการคมนาคมเป็นเส้นโลหิตของประเทศชาติ ซึ่งรัฐบาลจะ
 กอบกู้และบำรุงทั้งในทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ ตลอดจนการถนน การ
 รถไฟ และการเดินเรือทะเลเพื่อให้เป็นประโยชน์แก่เศรษฐกิจและการสัญจร
 ไปมาของมหาชนอย่างดีที่สุดที่จะทำได้

ถึงแม้ราษฎรจะถูกเรียกร้องให้เสียสละเพื่อช่วยประเทศชาติในยาม
 สงครามคงกล่าวมาข้างต้นแล้วก็ดี รัฐบาลก็จะไม่ปล่อยปละละเลยในการที่จะ
 ปกครองให้ราษฎรได้รับความร่มเย็นเป็นสุขตามที่พึงทำได้ ในสภาพการ
 เช่นนี้ รัฐบาลจะปกครองราษฎรอย่างยุติพิน้อง และพยายามเพิ่มพูนความ
 วัฒนาถาวรให้ทุกวิถีทาง การปราบปรามโจรผู้ร้ายจะได้กระทำด้วยความ
 เข้มงวดกวดขันยิ่งขึ้นและถึงแม้ยามนี้เวลาใช้กฎอัยการศึก รัฐบาลก็จะรักษา
 ไว้ซึ่งเอกราชในการศาล และรักษาฐานะของผู้พิพากษาตามควรแก่อิสระที่มี
 ในการพิจารณาพิพากษาคดี และบ้านเมืองจะอยู่ในสถานการณ์อย่างไรก็
 ตาม รัฐบาลจะไม่ละเลยในการบำรุงการศึกษาของชาติให้ขึ้นสู่ระดับอันดีขี
 ่งขึ้นไปเพื่อให้เทียบทันอารยะประเทศให้เร็วที่สุดโดยอาศัยการปรับปรุงหลัก

สูตรตำราเรียน การยกย่องฐานะของครูให้สมกับที่จะเป็นผู้สั่งสอนอบรม
 กุลบุตรกุลธิดาของชาติ ทั้งจะพยายามจัดการศึกษาให้มัระดับเดียวกันทั่ว

ความที่กล่าวมาข้างต้น

เป็นข้อความย่อ ๆ โดยทั่วไป ต่อไปนี้จะ
 ปรึกษาหารือของแต่ละกระทรวงเพื่อให้สถานทราบ

1. กระทรวงกลาโหม

โดยเหตุที่ประเทศอยู่ในสถานะสงคราม รัฐบาลจะบำรุงกองทัพบก กองทัพอากาศ และกองทัพอากาศ ให้มีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น ทั้งในคุณภาพ และปริมาณเพื่อดำเนินการรบร่วมกับพันธมิตรของไทยให้บรรลุถึงชัยชนะ และในการนั้นจะได้แสวงหาทางชักชวนให้ราษฎรทั่วไปบำรุงการทหารให้ยิ่งขึ้น

2. กระทรวงการคลัง

โดยเหตุที่การเงินเป็นปัจจัยอันสำคัญในการดำเนินสงครามไปสู่ชัยชนะ รัฐบาลจึงจะจัดระเบียบการคลังให้เข้ารูปเหมาะสมกับในยามสงครามโดยวิธีการดังต่อไปนี้

1. จัดควบคุมเครดิตให้เหมาะสมกับความต้องการของประเทศเพื่อความมั่นคงแห่งเงินตรา
2. จะพยายามรักษาความมั่นคงแห่งเงินตราตามกฎหมายที่เหมาะสมกับสถานการณ์
3. จะพยายามแก้ไขให้ประชาชนได้รับความสะดวกในการเสียภาษีอากรยิ่งขึ้น
4. จะจัดการป้องกันมิให้การหมุนเวียนของเงินต้องขัดข้องหยุดชะงักเพราะสภาพสงคราม

3. กระทรวงการต่างประเทศ

เมื่อสงครามมหาเอเชียบูรพาได้อุบัติขึ้น ประเทศไทยซึ่งมีมิตรสัมพันธ์กับญี่ปุ่นอย่างสนิทสนมมีอยู่แล้วนั้น ได้พิจารณาเห็นว่า การสถา

ปนาระเบียบใหม่ในเอเซียตะวันออก เป็นทางที่จะประสิทธิ์ความใหญ่พลีใน วงเขตนี้ และเป็นเงื่อนไขอันจำเป็นที่จะยังสันติภาพแห่งโลกให้คงดีและมีมั่นคงแข็งแรง จึงได้ตกลงทำกติกาสัญญาพันธมิตรกับญี่ปุ่น ซึ่งมีข้อความสำคัญว่า ต่างฝ่ายต่างเคารพเอกราชและอธิปไตยแห่งกันและกันและในกรณี ที่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอยู่ในการขัดกันทางอาวุธกับประเทศภายนอก อีกฝ่ายหนึ่ง จะเข้าเป็นพันธมิตรทันทีและจะให้ความช่วยเหลือด้วยบรรดาปัจจัยในทางการ เมือง การเศรษฐกิจและการทหาร

การที่ประเทศไทยเข้าร่วมมือกับญี่ปุ่นตามกติกาสัญญาที่กล่าวข้างต้น นั้น ย่อมจะช่วยให้สงครามในบูรพทิศสำเร็จเสร็จสิ้นลงโดยง่าย และจะนำ สันติสุขมาสู่ชาวเอเซียตะวันออกโดยรวดเร็ว ฉะนั้นรัฐบาลนี้จะดำเนินการ ให้สำเร็จผลตามกติกาสัญญานั้น เพื่อให้สมกับฐานะที่ประเทศไทยเป็น ประเทศเอกราชร่วมมือกับประเทศญี่ปุ่นในมหาเอเซียตะวันออก และเพื่อให้ บรรลุวัตถุประสงค์อันสูง คือสันติสุขของชาวบูรพทิศดังกล่าวแล้ว

รัฐบาลจะจำเริญมิตรภาพกับอักษประเทศ ซึ่งร่วมอุดมคติกันอยู่นั้น ให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น จะส่งเสริมสัมพันธไมตรีกับบรรดามิตรประเทศให้สนิทสนมมากขึ้นด้วย และจะดำเนินการทุกวิถีทาง เพื่อมิให้ประชาชนต้องวิตก ในเรื่องเอกราชและอธิปไตยของชาติ

4. กระทรวงการเศรษฐกิจ

ในการบำรุงเศรษฐกิจของประเทศนั้น รัฐบาลจะได้ร่วมมือกับ ประชาชนในฐานะเป็นผู้นำกิจการไคอันเป็นสิ่งสำคัญสำหรับชาติ รัฐบาล

จะเป็นผู้นำทำหรือเข้าร่วมมือกับเอกชน แต่การใดที่เห็นควรจะปล่อยให้
จะได้ปล่อยให้บริษัทหรือเอกชนดำเนินการต่อไป

เพื่อให้ได้ผลในทางบำรุงเศรษฐกิจของชาติ กระทรวงการเศรษฐกิจ
จะได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. จะแก้ไขการค้ำอันถูกกระทบกระเทือนจากสงครามให้สู่สภาพ
ขึ้น โดยวิธีหาตลาดสินค้าไทยภายนอกประเทศ และส่งเสริมคุณภาพและ
ปริมาณสินค้าภายในประเทศให้ดีขึ้นเป็นลำดับ
2. จะจัดหาเครื่องอุปโภคและบริโภคที่จำเป็นในการครองชีพให้
เพียงพอแก่ความต้องการของประชาชน
3. จะดำเนินการควบคุมเครื่องอุปโภคและบริโภคที่จำเป็นแก่การ
ครองชีพ และหาทางป้องกันแก้ไขความเดือดร้อนของประชาชนซึ่งอาจจะมี
ขึ้นโดยเนื่องจากเครื่องอุปโภคและบริโภคขาดแคลน
4. จะส่งเสริมอบรมคนไทยให้เกิดความรู้ความชำนาญ ในการ
อุตสาหกรรมเหมืองแร่
5. จะสำรวจในทางธรณีวิทยา เพื่อค้นหาโภคทรัพย์ใต้ดินสำหรับ
ใช้ในการอุตสาหกรรม
6. จะบำรุงอุตสาหกรรมภายในครอบครัว และส่งเสริมอุตสาหกรรม
หรือจัดสร้างโรงงานบางอย่างที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีพของประชาชน
เพื่อทำวัตถุดิบภายในให้เป็นสินค้าสำเร็จรูป โดยจะจัดตั้งเป็นองค์การสำหรับ
ดำเนินการ

5. กระทรวงการสาธารณสุข

นโยบายของกระทรวงการสาธารณสุขนี้ มุ่งผลสำคัญในทางเพิ่ม

ทุนประชากรของชาติ ไม่แต่เฉพาะในทางปริมาณ แต่จะสนใจในทาง
คุณภาพและวัฒนธรรมด้วย

เพื่อให้ได้ผลดังกล่าวนั้น กระทรวงการสาธารณสุข จะได้ดำเนินการ

1. จะจัดการป้องกันและกำจัดโรคสำคัญซึ่งเป็นเหตุให้ประชากรตาย
และหาวิธีทางส่งเสริมให้เด็กเกิดมามีอนามัยดี ไม่ตายเสียแต่อายุยัง
มาก
2. จะปรับปรุงการสุขาภิบาลชนบท และในเขตเทศบาลให้มีสภาพ
กับจะเร่งเผยแพร่งานสุขศึกษา แก่ประชาชนยิ่งขึ้น
3. จะจัดให้มีสถานพยาบาลสำหรับบำบัดโรคแก่ประชากรให้มาก
แห่งหนึ่ง เช่น การเพิ่มสุขศาลา โรงพยาบาลบำบัดโรคทั่วไปและบำบัดโรค
เฉพาะ เช่น โรคไข้จับสั่น กามโรค วัณโรค และโรคเรื้อน เป็นต้น
4. จะจัดขยายการรับนักศึกษาในทางแพทยศาสตร์ ทันตแพทย์
ศาสตร์ เภสัชกรรมศาสตร์ และสัตวแพทยศาสตร์ ให้มีจำนวนผู้สำเร็จการ
ศึกษิตตามมาตรฐานสากลให้มากขึ้น จะจัดการอบรมบรรดานายแพทย์และ
เภสัชกรที่สำเร็จการศึกษาไปแล้วให้มีความรู้เพิ่มพูนยิ่งขึ้นด้วย
5. จะจัดการอบรมเจ้าหน้าที่ให้มีความรู้ในทางวิชาการ และ
ปฏิบัติการ เพื่อช่วยเหลืออนามัยในทางธุรการทั่วไป

6. จะจัดให้มีการตรวจค้นหาความรู้ในเรื่องสรรพคุณยาสมุนไพรและยาอื่น ๆ ภายในประเทศ เพื่อนำมาดัดแปลงเป็นยาแผนปัจจุบัน และจะขยายกิจการทำให้มีมากขึ้นและมีปริมาณมากขึ้น นอกจากนี้จะจัดให้วิเศษและเชลล์สำหรับป้องกันและบำบัดโรคต่าง ๆ ให้มีมากขึ้น และปริมาณพอความต้องการภายในประเทศ

7. จะส่งเสริมให้ประชาชนมีวัฒนธรรม และมีมารยาทที่เหมาะสมกับความเป็นอยู่ตามท้องถิ่นภูมิภาคนั้น ๆ กับจะจัดการสงเคราะห์ผู้ไร้อาชีพให้มีความทำ ตลอดจนอุปการะคนทุพพลภาพ คนชราและเด็กไร้ที่พึ่งด้วย

6. กระทรวงเกษตรธิการ

นโยบายกระทรวงเกษตรธิการ มีหลักสำคัญที่จะต้องบำรุงกสิกรรมให้โตผลเพิ่มพูนยิ่งขึ้นโดยรวดเร็ว เพื่อให้มีพืชผลพอใช้ในประเศสยาม สงคราม และเพื่อให้สามารถส่งพืชผลออกขายนอกประเทศอย่างดีที่สุดทำได้

เพื่อการนี้ กระทรวงเกษตรธิการจะได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. จะบำรุงพืชผลพื้นเมืองตลอดถึงสัตว์ ให้มีคุณภาพและปริมาณเป็นสินค้าสำคัญยิ่งขึ้น
2. จะบำรุงหนองและบึงให้เป็นที่เพาะและแพร่พันธุ์ปลา และส่งเสริมการประมงทางทะเล
3. จะทำงานก่อสร้างการชลประทานที่ค้างอยู่ให้แล้วเสร็จและจัดวางโครงการต่อไปในภาคใตยยังไม่สามารถจัดวางโครงการใหญ่ได้ ก็จะจัดวางโครงการน้อยตามลำดับความจำเป็น

4. จะบำรุงรักษาป่าและดำเนินการเรื่องสินค้าไม้ให้เป็นผลดียิ่งขึ้นทั้งในคุณภาพและปริมาณ

5. จะขยายการสหกรณ์กุ่ม และจัดตั้งสหกรณ์รูปอื่น สุกแต่ความจำเป็นก่อนหลัง

7. กระทรวงคมนาคม

โดยเหตุที่การคมนาคมเป็นอุปกรณสำคัญในการดำเนินสงครามและการบำรุงเศรษฐกิจของประเทศกระทรวงคมนาคมจะได้ปฏิบัติการเพื่อให้ได้ผลในทางที่จะเป็นประโยชน์แก่สงครามและความจำเป็นทางเศรษฐกิจดังต่อไปนี้

1. จะส่งเสริมการคมนาคมทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ ให้ดีขึ้น
2. การสื่อสารทางไปรษณีย์ โทรเลข โทรศัพท์ และวิทยุ ก็จะได้ปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นโดยลำดับ
3. ความไม่สะดวกบางประการในทางคมนาคมและในทางสื่อสารอันเป็นผลเนื่องมาจากสงครามนั้น จะจัดการแก้ไขโดยเร็วที่สุด ตามกำลังทรัพย์และกำลังคนที่จะทำได้
4. จะขยายการออมสินให้ครบรูป

8. กระทรวงมหาดไทย

ความมุ่งหมายสำคัญ ในกิจการอันเป็นหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทย การปกครองราษฎรให้มีความปลอดภัยและผาสุกและอบรมสั่งสอนให้

ความเจริญด้วยวัฒนธรรม ศีลธรรม ตลอดจนการขจัดความจำเป็นในการประกอบอาชีพให้ ใด้ผลเป็นที่พึงตนเองได้

เพื่อให้ ใด้ผลดังกล่าวข้างต้นนี้ กระทรวงมหาดไทยจะได้นำดำเนินการดังต่อไปนี้

1. การสำรวจ จะให้ความอารักขาและความปลอดภัยแก่ประชาชนในเรื่องโจรผู้ร้าย และการละเมิดอันเป็นอาญาอื่น ๆ โดยจัดการป้องกันและปราบปรามอย่างทั่วถึง โดยที่ฝ่ายตำรวจเข้ารับหน้าที่การสอบสวนคดีจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองมาจัดดำเนินการทางตำรวจ และปรับปรุงกฎหมายในเรื่องนี้แล้ว รัฐบาลนี้จึงจะเพิ่มจำนวนและปรับปรุงสมรรถภาพของตำรวจให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น เพื่อความสันติสุขของประชาชนทั่วไปในราชอาณาจักร

2. การมหาดไทย จะปรับปรุงสมรรถภาพเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น เพื่อให้มีความสามารถหนักไปในทางอบรมสั่งสอนและช่วยเหลือราษฎรให้ตั้งหน้าประกอบอาชีพเป็นหลักฐาน ซึ่งจะยังผลสมบูรณ์ให้แก่ครอบครัว และประเทศชาติในยามคับขันเช่นนี้ กับจะชักจูงแนะนำให้ราษฎรรู้จักตั้งตนเองอยู่ในศีลธรรมอันดีและเจริญด้วยวัฒนธรรมอันจะเป็นทางนำให้ตั้งตนไว้ โดยชอบ ทั้งจะปรับปรุงการปกครองในส่วนท้องถิ่นให้มีความวัฒนาและเหมาะสมแก่กาลสมัยยิ่งขึ้น

3. การสาธารณูปโภค เพื่อประโยชน์แก่ความสะดวกปลอดภัยและความสวยงามแก่บ้านเมือง จะได้นำดำเนินการเร่งรัด ในเรื่องน้ำบริ โภคและไฟฟ้าให้มากขึ้นโดยทั่ว ๆ ไป และดำเนินการเรื่องจัดระเบียบผังเมืองโดยวิธีให้เจ้าหน้าที่ผู้ทรงคุณวุฒิออกแบบแผนผังเมืองและแนะนำช่วยเหลือแก่ที่ชุมชนและเทศบาลเพื่อให้สำเร็จลุล่วงตามความมุ่งหมาย

4. การที่ดิน จะควบคุมที่ดินรกร้างว่างเปล่าอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินให้เป็นที่ไป ในทางที่จะบังเกิดผลอันดี โดยร่วมมือกับกระทรวงมหาดไทยและเจ้าหน้าท้องถิ่น เพื่อให้ ใด้มีการจัดประเภทที่ดินเพื่อผลอันดี ในทางเศรษฐกิจ มีการป่าไม้ แร่ เกษตร เป็นต้น จะช่วยบุคคลที่ตั้งใจประกอบอาชีพตามอิสระ ให้ ใด้ได้รับความสะดวก ในการจับจองที่ดินรกร้างว่างเปล่า ส่วนที่ดินที่ตกเป็นกรรมสิทธิ์หรือมีสิทธิครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว ก็ จะจัด ให้ผู้ถือกรรมสิทธิ์หรือมีสิทธิครอบครอง ใด้รับหนังสือสำคัญแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองเป็นหลักฐานไว้ ในมือ กับจะปรับปรุงกฎหมายและระเบียบปฏิบัติใหม่ให้เหมาะสมกับกาลสมัย

5. การราชทัณฑ์ จะอบรมกล่อมเกลาคดีนิสสัยอาชญากร ให้มีศีลธรรมปลูกฝังให้มีความซื่อสัตย์ในหลักของธรรมจริยา เพื่อเป็นผลให้ละชั่วประพฤติดีเป็นพลเมืองดีต่อไป และส่งสอนให้รู้จักและรักการประกอบอาชีพทางสัมมาอาชีพะ กับทั้งจะทวีการจัดตั้งทัณฑนิคมให้มปริมาณเพิ่มขึ้นสำหรับผู้ต้องขังที่ประพฤติดี

9. กระทรวงยุติธรรม

ถึงแม้จะเป็นยามสงคราม และมีการประกาศกฎอัยการศึกทั่วราชอาณาจักรแล้วก็ตาม นโยบายของกระทรวงยุติธรรม ก็ยังยึดมั่นในหลักสำคัญดังต่อไปนี้

1. จะรักษาไว้ซึ่งเอกราชในทางศาล

2. จะรักษาและส่งเสริมฐานะของผู้พิพากษา ตามควรแก่อิสระที่มีในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดี

3. จะสอดคล้องให้กระบวนการพิจารณาในศาลดำเนินไปโดยรวดเร็วเพื่อประโยชน์ของราษฎร

10. กระทรวงศึกษาธิการ

นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการมีจุดประสงค์ที่จะอบรมพลเมืองของชาติให้มีคุณลักษณะเหมาะสมกับความต้องการของชาติในปัจจุบันและให้ก้าวหน้าทันความเจริญของบ้านเมืองในอนาคต

กระทรวงศึกษาธิการจะได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. สามัญศึกษา โดยทั่วไป จะเร่งรัดส่งเสริมคุณภาพสมรรถภาพ และผลงฐานะของครูให้ดียิ่งขึ้น กับจะปรับปรุงหลักสูตร แบบเรียน ให้เหมาะสมแก่กาลสมัย และให้ ได้ระดับมาตรฐานสม่ำเสมอทั่วราชอาณาจักร สำหรับการศึกษภาคบังคับจะขยายออกไปตามความประสงค์ของพระราชบัญญัติประถมศึกษา ส่วนภาคนอกบังคับจะจัดให้มีการศึกษาในโรงเรียนสตรีถึงชั้นมัธยมบริบูรณ์ทั่วทุกจังหวัด เช่นที่ได้จัดแก่โรงเรียนชายโดยครบถ้วนแล้ว นอกจากนี้จะสนับสนุนช่วยเหลือ และปรับปรุงโรงเรียนราษฎรให้ทวีขึ้นทั้งปริมาณและคุณภาพ

2. อาชีวศึกษา จะจัดให้มีสถานศึกษาอาชีพประเภทต่าง ๆ เป็นที่ฝึกฝนเหมาะสมกับท้องถิ่นตามลำดับความจำเป็น จะปรับปรุงและปฏิบัติงาน

ให้เหมาะสมแก่ความต้องการของประเทศชาติ โดยเฉพาะในขณะที่อยู่ในภาวะคับขัน โดยจะฝึกหัดและเพิ่มจำนวนช่างฝีมือประเภทต่าง ๆ ให้มีความรู้ความชำนาญในวิชาชีพที่จำเป็นให้เพียงพอ และส่งเสริมให้ประกอบประดิษฐกรรมบางชนิดขึ้นได้เอง ให้สอดคล้องกับโครงการอุตสาหกรรมของรัฐบาลด้วย

3. จะปรับปรุงอุดมศึกษาให้มีคุณภาพ และปริมาณยิ่งขึ้นโดยจัดเพิ่มแผนกวิชาขึ้นตามความจำเป็นกับจะได้ จัดตั้ง โรงเรียนเตรียมอุดม และมหาวิทยาลัยขึ้นในส่วนภูมิภาคตามลำดับ

4. จะเร่งส่งเสริมการพลศึกษาโดยให้นักเรียนได้รับการฝึกอบรมการกีฬาให้มากยิ่งขึ้น เพื่อความสมบูรณ์ในร่างกายและพลานามัย มีจิตใจเป็นนักกีฬา และเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งของชาติ ทงจะให้การพลศึกษาแพร่หลายเป็นประโยชน์ถึงประชาชนอีกด้วย

5. การศึกษาผู้ใหญ่ จะกวดขันให้ผู้ใหญ่ที่ไม่รู้หนังสือได้รับการศึกษาจนอ่านออกเขียนได้ เข้าใจหน้าที่ของพลเมืองและเป็นกำลังส่งเสริมนโยบายของรัฐบาลให้เหมาะสมกับกาลสมัย

6. จะรักษาส่งเสริมศิลปกรรมของไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การช่างฝีมือไทยแบบโบราณให้รุ่งเรืองถาวร เป็นเครื่องเชิดชูเกียรติและวัฒนธรรมของชาติ จะได้ผลของการศึกษาศิลปกรรมแบบใหม่และคดัดแปลงใช้ให้เหมาะสมกับความต้องการของประเทศไทยจะใช้ศิลปกรรมเป็นอุปกรณ์ช่วยการศึกษาผู้ใหญ่ ทั้งในทางความรู้และคุณภาพทางใจ

7. ในส่วนพระพุทธศาสนา จะดำเนินการให้สำเร็จสมบูรณ์ตามบทแห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์โดยเร็ว จะได้พยายามสังคายนาพระไตรปิฎกตามความในบทเฉพาะกาลแห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์และจะพยายามให้ทางศาสนาได้มีความสัมพันธ์เป็นอันดีกับทางอาณาจักร เพื่อส่งเสริมให้เกิดประโยชน์ร่วมกันทั้งในทางพระศาสนาและทางบ้านเมือง

8. จะเร่งรัดการอบรมจิตใจ วินัย ความสามัคคีและวัฒนธรรมแก่นักเรียนตั้งแต่เยาว์วัย เพื่อให้เป็นพลเมืองที่เข้มแข็งในอนาคตก็จะดำเนินการขจัดเหตุที่ก่อให้เกิดการละเมิดศีลธรรมในหมู่เยาวชน